

- kulturredaktør: Alf Kjetil Walgermo
- kultur@vl.no
- tips til avdelingen: 22 310 391
- flere nyheter på vl.no/kultur

kultur

Per Spildra Borg gestalter sirkusdirektøren Zanko på Grusomhetens Teater.

I MORGEN KAN DU ...

... få gjensyn med sirkusdirektør Zanko på Grusomhetens Teater i Oslo. Per Spildra Borg gestalter den omreisende romhøvdingen og hans mange sirkuskunster. Zanko er sin vane tro full av betraktninger om livet på veien som varietéartist, som han krydrer med skråblikket på seg selv, et ektefødt barn av romanifolket. Tim Dalton har regi for forestillingen som er akkompagnert av klanger fra Balkan.

BRITT ROGSTAD

Hver fredag slåss de i

Vilde Blix Huseby
vilde.blix.huseby@vl.no

Det omtales som 'både bryllup og begravelse på samme tid'. Dokumentarfilmen *Thank God It's Friday* vises på Arabiske film-dager i Oslo denne helgen.

Hver fredag barker israelere og palestinere i landsbyen Nabi Saleh på Vestbredden sammen i tidvis blodige kamper.

– Sammenstøtene og konflikten i området rundt den vesle landsbyen, er et speilbilde i miniatyr av den større konflikten mellom Israel og Palestina, sier Jan Beddegenoodts.

Regissør Jan Beddegenoodts fikk unik tilgang til en betent konflikt. Den belgiske journalisten, fotografen og filmskaperen har laget dokumentaren *Thank God It's Friday*.

Norges eneste filmfestival av og fra den arabiske verden inkluderer i år en egen seksjon kalt «Skråblikk på Palestina». Fire regissører med ulikt ståsted er invitert.

– Ved å vise filmer med ulike vinklinger ønsker vi å åpne diskusjonen og vise at det ikke fins noe så enkelt som en pro-palestinsk versus en pro-israelsk posisjon, sier Kristian Takvam Kindt, en av initiativtakerne bak filmfestivalen.

Fredagsrituale. I landsbyen Nabi Saleh er demonstrasjonene mot de israelske bosetningene nærmest blitt et fredagsritual. Hver fredag demonstrerer innbyggerne mot at stadig mer land blir konfiskert av Israel. Og hver fredag slås demonstrasjonene ned på av den israelske hæren.

ARABISKE FILMDAGER

«Skråblikk på Palestina» er en spesialseksjon under filmfestivalen Arabiske film-dager. Festivalen er den eneste i Norge som kun viser filmer fra arabiske land. De viser filmer fra i dag og til søndag.

Programmet er satt sammen av noen utradisjonelle filmer, og spenner fra gravvalvorige til mer humoristiske filmer. Målet er å utfordre publikums syn på konflikten mellom Israel og de palestinske selvstyreområdene.

I tillegg til *Thank God It's Friday* vises filmene *Zaytoun* fra Libanon, *Omar* fra det okkuperte Vestbredden og *Peace after Marriage*.

– Fredagsdemonstrasjonene er det viktigste som skjer i livene til disse menneskene, ved siden av deres daglige bønn, sier regissør Beddegenoodts.

Gjennom å følge innbyggerne i landsbyen og bosetningen, og de ukentlige sammenstøtene, viser filmen kontrastene i innbyggernes liv. Hverdagslivets dagligdagse aktiviteter møter geopolitisk storpolitikk.

– Palestinerne i landsbyen møtes av tåregass og gummikuler. På samme tid vises livet til bosetterne et steinkast unna. De forbereder seg på fredfullt vis til den ukentlige sabbat – mødrene baker pai og fedrene tar bad sammen med sønnene sine, forteller Beddegenoodts.

– En av innbyggerne i landsbyen omtalte det som både bryllup og begravelse på samme tid. All energien som oppstår når disse ulike menneskene – med så ulike oppfatninger – kommer sammen.

Sjeldent innpass. Beddegenoodts dro opprinnelig ned til de palestinske selvstyreområdene for å forstå hva som foregikk. Han ville gi innbyggerne, både de palestinske aktivistene og de israelske bosetterne, mulighet til å fortelle sin historie.

I begynnelsen opplevde han det vanskelig å få innpass, spesielt blant de israelske bosetterne.

– Jeg brukte åtte måneder for å få tilgang, og tilsammen to og et halvt år i produksjonen av filmen, forteller Beddegenoodts, som selv bodde over flere måneder i landsbyen under arbeidet.

Etter at filmen ble ferdigklippet, dro han tilbake til landsbyen og bosetningen for å vise resultatet. Innbyggernes reaksjoner på å se filmen er inkludert i den ferdige dokumentaren.

– Det var en veldig emosjonell

opplevelse å vise filmen til dem den handlet om. Blant annet satt søstrene og moren til en ungutt som ble drept i et av sammenstøtene på første rad, forteller han.

Nytenkende festival. Filmfestivalen Arabiske film-dager, der Beddegenoodts dokumentar vises, går over tre dager i Oslo denne helgen. Opprinnelig ble den initiert av de daværen-

de studentene Takvam Kindt, Gjermund Granlund og Eivind Thomassen.

– Gjennom å studere arabisk og se mye film fra den arabiske verden så vi at det var utrolig mye bra som aldri nådde kinoene i Norge, forteller Kindt.

– Dessuten merket vi at det var veldig mye interesse for utviklingen i den arabiske verden, men at det var veldig få arenaer hvor folk kunne se filmer derfra.